

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 06. septembar 2019.godine

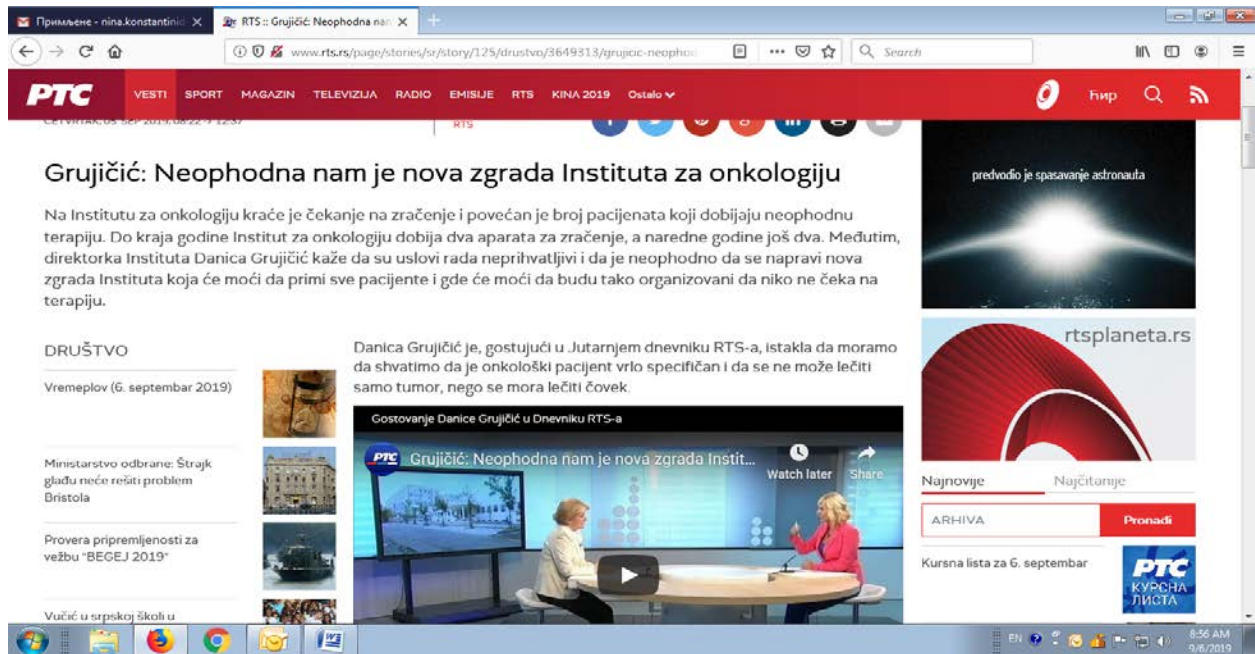
RTS- Grujičić: Neophodna nam je nova zgrada Instituta za onkologiju

BLIC- NAJHRABRIJI ĐACI Mesece provode u bolnici, u školu ne mogu da idu, zato ŠKOLA "DOLAZI" KOD NJIH

POLITIKA- Organi devojčice iz Kraljeva produžili tri života

KURIR- SAD DONIRALE OPREMU VREDNU 12.000 EVRA
PORODILIŠTU: KBC Dr Dragiša Mišović dobio nove aparate

BLIC- "KO NE UKLJUČI RADIO BIĆE KAŽNJEN" Opomena radnicima obezbeđenja u pirotskoj bolnici hit na internetu, a ovo je objašnjenje

Grujičić: Neophodna nam je nova zgrada Instituta za onkologiju

Na Institutu za onkologiju kraće je čekanje na zračenje i povećan je broj pacijenata koji dobijaju neophodnu terapiju. Do kraja godine Institut za onkologiju dobija dva aparata za zračenje, a naredne godine još dva. Međutim, direktorka Instituta Danica Grujičić kaže da su uslovi rada neprihvatljivi i da je neophodno da se napravi nova zgrada Instituta koja će moći da primi sve pacijente i gde će moći da budu tako organizovani da niko ne čeka na terapiju.

Danica Grujičić je, gostujući u Jutarnjem dnevniku RTS-a, istakla da moramo da shvatimo da je onkološki pacijent vrlo specifičan i da se ne može lečiti samo tumor, nego se mora lečiti čovek.

Nova procedura u dijagnostici raka dojke

Doktorica Danica Grujičić najavila je da će od 15. septembra pacijentkinje kod kojih se posumnja na rak dojke ići odmah na novu vrstu biopsije kako bi dijagnoza bila postavljena što pre.

"Ako imate bilo kakvu promenu na dojci koju možete da napipate istog dana kada dođete u Institut za onkologiju i radiologiju od 15. septembra idete kod našeg dijagnostičara radiologa koji će napraviti takozvanu korbiopsiju pod kontrolom ultrazvuka", rekla je Grujičićeva.

Objasnila je da je to važno, jer u svakom tumoru ima i područja nekroze, tj. propalog tkiva, gde ne može da se identifikuje o kakvom tipu tumora se radi.

"Pod ultrazvukom vi tačno vidite da treba da napravite bipsiju i to će biti odlično. Znači, neće pacijent gubiti vreme na zakazivanje. Čeka se onda desetak dana do dve nedelje patohistologija i pacijent odmah može da ide na konzilijum", naglasila je Grujičićeva.

Dodala je da nameravaju da rekonstruišu konzilijume, kako pacijent ne bi morao svaki put da dolazi u bolnicu.

"Ono što smo mi prvo uspeali da uradimo za ova četiri meseca, to su uradile moje kolege hirurzi, koji su tako napravili program operacija da maligni bolesnici, tj. bolesnici koji imaju dijagnostifikovanu malignu bolest, ne čekaju više od nedelju dana i to je velika stvar", rekla je Grujičićeva.

Ukazala je da, nažalost, ne mogu da utiču na stepen čekanja kada je u pitanju radioterapija iako se radi u tri smene.

"Tri aparata u Sremskoj Kamenici ne rade, tako da moramo da prihvatimo i pacijente iz Vojvodine. Sa druge strane, dnevno ozračimo oko 400 pacijenata, to je ogroman broj", istakla je doktorka.

Ukazala je da je sve skoncentrisano u Institutu za onkologiju i radiologiju i da je "rak rana" dnevna bolnica, odnosno hemioterapija gde se čeka do 40 dana iako svakog dana više desetina, a neki put i preko 150 do 200 terapija pacijenti dobiju.

"Uslovi u kojima se radi su apsolutno neprihvatljivi za 21. vek i za lečenje pacijenata na Institutu za onkologiju i radiologiju. Na hemioterapiji po 16 pacijenata leži u sobi, a to su ljudi sa poremećenom imunološkom odbranom i jedan se zakašlje svi su bolesni", objasnila je Grujičićeva.

"Mi moramo shvatiti da naši pacijenti kojih će biti sve više, ne samo novoobolelih, biće više onih koji su preživeli taj neki svoj kritičan period koji su dobili adekvatnu terapiju. Za dve godine to je najčešća hronična bolest u svetu, prema tome biće ih sve više", dodala je doktorka.

Pozvala je nadležne da omoguće da se napravi nova zgrada Instituta za onkologiju koja će moći da primi sve pacijente i gde će moći da budu tako organizovani da niko ne čeka na terapiju.

"Jedno je kada imate bolesnu kičmu ili bolestan kuk i znate da imate degenerativnu bolest –od toga nećete umreti. Druga stvar je kada vi shvatate da u sebi imate neko strano telo koje vas postepeno ubija i vi čekate na terapiju", navela je Grujičićeva.

"Potrebno reorganizovati radioterapijsku službu u Srbiji"

Na pitanje koliko se sada čeka na zračenje, Grujičićeva kaže da kada radi svih osam aparata da mogu da ozrače preko 400 pacijenata.

"Prijatno sam iznenađena podrškom kolega"

Doktorka Danica Grujičić je četiri meseca na čelu Instituta za onkologiju i radiologiju i ističe da je prijatno iznenađena podrškom kolega na Institutu.

"To je kuća koja nije meni strana, ja nisam samo lekar koji je sarađivao sa lekarima ja sam i familija ljudi koji su se lečili tamo, tako da jako dobro znam kako i sa druge strane izgleda čitav taj proces i ono što mi moramo uraditi to je maksimalno olakšati pacijentima", naglašava Grujičićeva.

"Čim krenu ovi stari aparati da nešto škljocaju, pojavi se na listi čekanja 10 do 20 novih pacijenata. Mi moramo naći način da se reorganizuje radioterapijska služba u Srbiji, od Subotice do Prizrena i da se u sekundarnim centrima instaliraju aparati uz adekvatnu edukaciju kadrova", naglasila je Grujičićeva.

Dva aparata će Institut do kraja godine i dva sledeće godine, a doktorka kaže da su to stari bunker i da nema mnogo građevinskih radova. "Jednostavno ti aparati koji su stari preko 10, jedan čak i preko 15 godina, moraju da se zamene, jer onda imate osam aparat koji vam rade non-stop", dodala je doktorka.

Naglasila je da će biti lakše i kada se završi rekonstrukcija centra u Sremskoj Kamenici, jer će pacijenti iz Vojvodine ići tamo na zračenje.

"Ono što je budućnost u radioterapiji je radiohirurgija. Mi moramo od Instituta za onkologiju u Beogradu da napravimo jedan radiohirurški centar, jer to je budućnost i to je maksimalno precizno, to je nekada i zračenje koje menja hirurgiju", objasnila je Grujičićeva.

Institutu potrebni psiholozi

Navela je da su Institutu za onkologiju potrebi i psiholozi, jer pacijenti traže podršku.

"Šok je kada imate nekoga ko se dobro oseća i odjednom shvata da počinje lečenje u završnoj fazi svoje bolesti koja se već raširila, a takvih je mnogo", rekla je Grujičićeva.

Na pitanje kakvi su uslovi za lečenje dece obolele od karcinoma, Grujićeva kaže da su tu najbolji uslovi, ali da nisu potpuno zadovoljni.

"Ja sam u kontaktu sa našim gradonačelnikom Zoranom Radojičićem i mi definitivno razmatramo mogućnost, odnosno grad, da se u blizini Kliničkog centra i Instituta napravi ta roditeljska kuća, jer preko 90 odsto naše dece može da prima ambolantno preko dnevne bolnice hemioterapiju i mi treba da primamo u bolnicu samo one koji se iskomplikuju", objasnila je doktorka.

Istakla je da svi ostali mogu sa roditeljima da odu tamo gde će se osećati udobnije, jer, kako kaže, bolnica je ipak bolnica.

NAJHRABRIJI ĐACI Mesece provode u bolnici, u školu ne mogu da idu, zato ŠKOLA "DOLAZI" KOD NJIH

"Hajde, mama, požuri, došla je učiteljica, znaš da moram da napišem sastav iz srpskog jezika", odzvanjalo je hodnikom Odeljenja pedijatrije na Institutu za onkologiju u Beogradu.

Maleni dečak u patofnoma, bistrh očiju i crne kose koja je tek počela ponovo da raste, držeći svesku u ruci, vukao je svoju majku za rukav, hitajući ka dnevnom boravku na onkološkom odeljenju, gde provodi dane, nedelje, mesece...

Školska godina počela je pre četiri dana, a osim redovnih đaka u, doduše improvizovanim, školskim klupama od ponedeljka su se našli i mališani koji vode borbu sa opakom bolešću.

Na Odeljenje pedijatrije Instituta za onkologiju i radiologiju Srbije svakog dana dolaze učitelji i nastavnici.

- Kod nas se leče deca prvenstveno obolela od takozvanih solidnih tumora. To lečenje je dugotrajno, traje nekoliko meseci, a nekada i više godina. S obzirom na to da se više od dve trećine njih trajno izleči, potrebno je tu decu ponovo integrisati u normalne životne tokove. Upravo zbog toga, već više godina postoji organizovana nastava u bolničkim uslovima, učitelji i nastavnici Osnovne škole "Dragan Hercog" dolaze ovde i rade sa decom. Takođe, dečici je omogućeno i polaganje maturalnog ispita ovde u bolnici - objašnjava za "Blic" dr Lejla Paripović, načelnica ovog odeljenja.

I dok razgovaramo sa dr Paripović, pred nas istrčava Milan Bosanac (14) iz Požarevca, koji je toplinu svog doma poslednjih osam meseci zamenio četvrtim spratom Instituta. Ponosno nam priča kako je prošlog meseca baš tu polagao maturalni ispit. Na ostvarenim rezultatima mnogi bi mu pozavideli.

- Maturu sam polagao u avgustovskom roku, nisam mogao ranije jer sam bio pod temperaturom. Srpski sam uradio malo lošije, imao sam 14 tačnih odgovora, ali sam iz matematike imao 18 i kombinovanog testa 19 bodova - kaže Milan, kome je želja da upiše srednju školu za programere i postane IT stručnjak.

Zahvaljujući predanosti nastavnika, dodaje, brže mu je prolazilo vreme među zidovima onkologije koje su zaposleni i te kako ukrasili i obojili, ne bi li ovim malim junacima boravak tu bio što bezbolniji i prijatniji.

- Nastavnici su nam dolazili svaki dan, pa nam je uz igru i učenje brže prolazilo vreme. Ovde je kao u pravoj školi, imao sam i testove, propitivanja, stvarno moramo da učimo - priča Milan.

Svaki dan sa teško bolesnim dečacima i devojčicama radi učiteljica Mila Trifunović. Rad sa takvom decom je, priznaje, specifičan.

- Prošle godine smo imali 15 učenika od prvog do četvrtog razreda i 17 đaka od petog do osmog. Hteli to ili ne, za njih se jako vežemo. Mi smo im tu drugi roditelj, mogu da nam ispričaju sve, pitaju šta ih zanima, igramo se, savetujemo - iskrena je učiteljica Trifunović.

"Škola po meri deteta", u dahu izgovara na naše pitanje o kakvoj se školici tu radi.

- Prilagođavamo im se. Imamo dosta dece koja se odavde vrate u svoje škole i učitelji koji ih tamo čekaju budu i više nego zadovoljni njihovim nivoom znanja. Evo, baš smo nedavno jednu učenicu vratili u njenu matičnu školu gde je nastavila rad u svom odeljenju. Nije izgubila ni drugove, ni učiteljicu... A to je jako važno za njih - objašnjava nam Mila Trifunović dok se polako priprema za nastavu.

Ispred vrata dnevnog boravaka u kojem se nastava odvija je graja. Deca u rukama stežu sveske i olovke. Za razliku od pre, kada su morali da ponavljaju razred, sada gotovo da ništa ne gube tokom perioda lečenja.

- Škola je spona koja ih ostavlja u prostoru iz kojeg su izopšteni zbog bolesti, ali im i pruža mogućnost da se reintegrišu posle lečenja - kaže direktor škole Zoran Aleksić.

Školovanje i na daljinu

Osnovna škola "Dragan Hercog" nema svoju zgradu već samo kolektiv od oko 80 nastavnika koji rade na obrazovanju malih pacijenata.

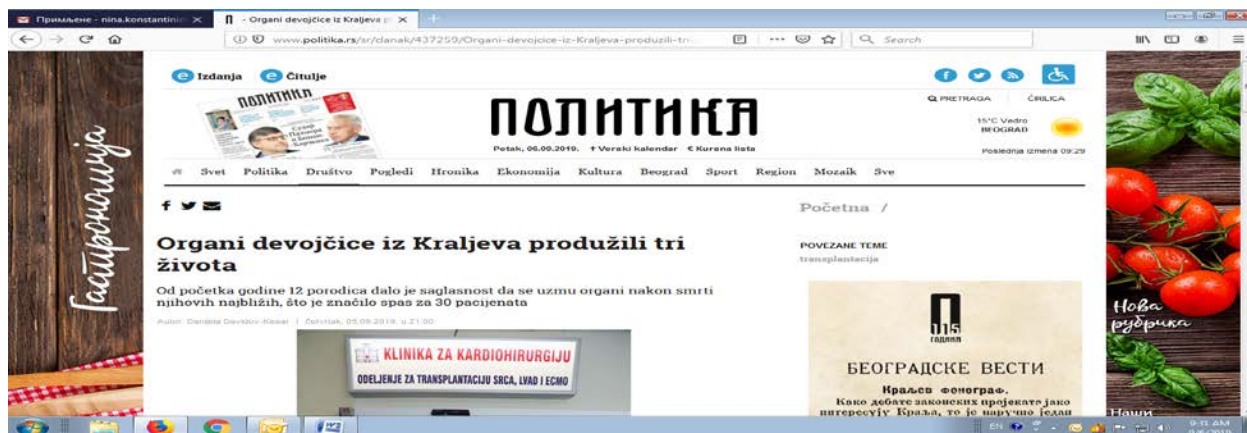
- Mi smo jedini koji imaju učenje na daljinu. To radimo sa decom koja su se ovde lečila, pa su puštena kući, ali je njihov imuni sistem i dalje slab pa ne smeju da idu u kolektiv. S njima se nastava odvija putem interneta, imamo programe i kabinet sa elektronskom tablom, kamerama, zvučnicima. Imamo dva takva odeljenja - kazao je direktor škole Zoran Aleksić.

Omiljeni vrtić

Pored školaraca, kroz pedijatrijsko odeljenje trčkaraju i dosta mlađa deca. Umesto da idu u vrtić, opaka bolest primorala ih je na život u Institutu, ali na tome da im boravak bude što bezbrižniji, pored medicinskog osoblja, vredno rade i vaspitačice.

- Ovo mnogo znači dečici. Divno je kada vidite dete da neće da izađe iz bolnice jer ne želi da se rastane od vrtića, igračaka, drugara i vaspitača, ovo im daje sliku normalnog života - kaže za "Blic" vaspitačica Ana Milićević.

ПОЛИТИКА

Organi devojčice iz Kraljeva produžili tri života

Od početka godine 12 porodica dalo je saglasnost da se uzmu organi nakon smrti njihovih najbližih, što je značilo spas za 30 pacijenata

Roditelji petnaestogodišnje tinejdžerke K. M., koja je preksinoć preminula od povreda zadobijenih u ilegalnoj uličnoj trci na ulazu u Kraljevo, dali su saglasnost da se njeni organi presade onima kojima je to jedini spas. Zahvaljujući njihovoj humanoj odluci, organe ove učenice drugog razreda Ekonomske škole u Kraljevu dobilo je troje pacijenata. Jedan bubreg je presađen malom pacijentu u Univerzitetnoj dečjoj klinici u Tiršovoj, drugi bolesniku u Kliničkom centru Srbije, gde je obavljena i transplantacija jetre. Pacijenti koji su dobili novi organ za sada se uspešno oporavljaju.

Devojčica je posle nesreće prevezena u Klinički centar u Kragujevcu, gde su se lekari borili za njen život. Nažalost, povrede su bile smrtonosne, jer se našla u stanju moždane smrti, iz kojeg više nije bilo povratka. Lekari Kliničkog centra Srbije u saradnji sa kolegama iz Kragujevca uzeli su organe za transplantaciju, dva bubrega i jetru, dok srce nije bilo u dovoljnoj meri razvijeno budući da je reč o mladoj osobi, tako da taj organ nije mogao da bude doniran.

Kako je istakao prof. dr Predrag Sazdanović, direktor KC u Kragujevcu, u ovoj ustanovi je tokom ove godine zabeleženo oko 20 dijagnostikovanih moždanih smrti. Od tog broja, podobnost organa za doniranje utvrđena je kod pet pacijenata. Nakon saglasnosti porodice, uzimanje organa je sprovedeno kod dva pacijenta.

– U ostalim slučajevima nismo imali saglasnost porodice i zato apelujemo na ljude da budu humani u tim teškim trenucima i daju saglasnost, jer se na taj način produžavaju životi drugih ljudi koji čekaju sponosni organ – kaže dr Sazdanović za „Politiku”.

Od početka godine 12 porodica dalo je saglasnost da se uzmu organi nakon smrti njihovih najbližih i zahvaljujući tome spaseno je 30 života. Ipak, to nije dovoljno da bi se zbrinuli svi pacijenti koji se nalaze na listama čekanja za transplantaciju.

Za oko 800 pacijenata potrebna je transplantacija bubrega, za više od sto bolesnika samo je presađivanje jetre način da poboljšaju zdravstveno stanje, a za oko 50 ljudi novo srce je jedini spas. Srbija na milion stanovnika trenutno ima samo tri donora, Hrvatska čak 41, Austrija i Slovenija 25, Mađarska 17. Da bi liste čekanja na intervencije nestale, potrebno je da naša zemlja ima barem 10 donora na milion stanovnika. Donori organa u Srbiji mogu da spasu minimum četiri života, a u zemljama gde se obavljaju i presađivanja drugih organa, kao što su pluća, pankreas, tanko crevo – i do osam života. Tu su i transplantacije tkiva, u koja spadaju rožnjače, kosti, srčani zalisci, koji su za mnoge spasonosni lek. U našoj zemlji obavljaju se transplantacije bubrega, jetre i srca, a planira se uspostavljanje programa za presađivanje pankreasa i pluća.

S ciljem da se poveća broj donora i transplantacija, prošle godine je donet Zakon o presađivanju ljudskih organa po kojem je svaki građanin potencijalni davalac organa ukoliko se tome ne usprotivi tokom života ili njegova porodica ne odluči drugačije. Napravljen pod pretpostavkom da procedure i birokratija usporavaju, a ponekad i onemogućavaju građane da doniraju organe, zakon, međutim, nije naišao na podršku građana, a očekivani efekat povećanja broja donora još se nije desio. Oko 300 građana su se u Upravi za biomedicinu izjasnili da ne žele da budu donori ukoliko se nađu u stanju moždane smrti.

U Ministarstvu zdravlja ističu da se dosta očekuje od kampanje koja je započeta pre dva i po meseca, u saradnji sa Hemofarm fondacijom. Kampanja nosi naziv „I ja sam donor. Jer navijam za Srbiju“, a cilj je da se poveća broj građana spremnih da zaveštaju svoje organe.

U Srbiji su 2018. godine organi 23 donora spasili 64 života. Uspešno su urađene transplantacije 38 bubrega, 16 jetri i deset srca u pet zdravstvenih centara.

U Evropi transplantaciju čeka 65.000 ljudi

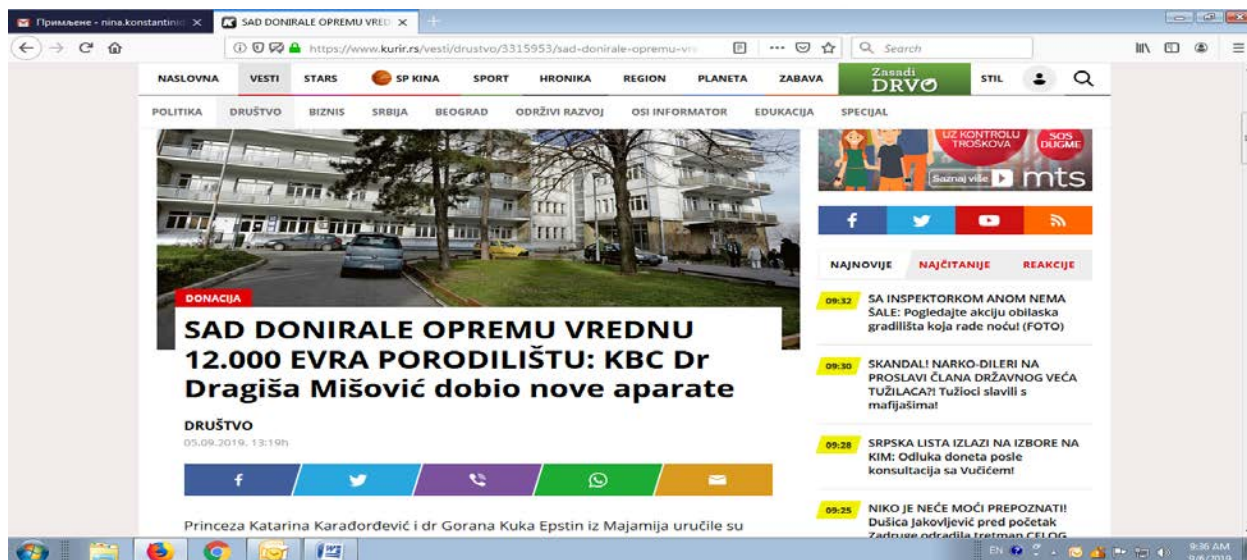
Podaci govore da u Evropi oko 65.000 ljudi čeka na transplantaciju organa i da se svakih 11 minuta u svetu jedan pacijent stavlja na listu čekanja. Svakog dana na Starom kontinentu 18 osoba premine čekajući novi bubreg, jetru, pankreas, srce... Statistika pokazuje da je 20 puta veća šansa da će nekome zatrebati organ nego da će biti donor.

Moždana smrt – nepovratno stanje

Jedna od najčešćih zabluda u vezi sa doniranjem organa jeste da će se osoba koja se našla u stanju moždane smrti jednog dana probuditi. Reč je o teškom i nepovratnom oštećenju mozga, koji više nema refleks moždanog stabla. Za razliku od kome, moždana smrt predstavlja teško moždano oštećenje, bez mogućnosti oporavka bolesnika.

Zakonska obaveza lekara u bolnici je da tada obavi potrebnu dijagnostiku, a zatim se razmatraju potencijalne podobnosti za davalaštvo, uz obavezan razgovor sa porodicom zbog dobijanja saglasnosti za uzimanje organa za transplantacije. Najčešći razlozi za nastanak moždane smrti su teška krvarenja u mozgu kao posledica pucanja izmenjenih krvnih sudova, povrede glave sa oštećenjem moždanog tkiva i moždani udari. Davalaštvo organa nakon moždane smrti ne narušava integritet tela preminule osobe, tako da se sahrana može obaviti po važećim verskim obredima.

SAD DONIRALE OPREMU VREDNU 12.000 EVRA PORODILIŠTU: KBC Dr Dragiša Mišović dobio nove aparate

Princeza Katarina Karađorđević i dr Gorana Kuka Epstin iz Majamija uručile su danas porodilištu Kliničkog centra "Dr Dragiša Mišović" u Beogradu donaciju u medicinskoj opremi, vrednu 12.000 evra.

Donaciju čine oprema za skrining sluha kod novorođene dece, invalidska kolica, mašina za sukciju krvnog pritiska, mobilni uređaj za merenje krvnog pritiska i stalci za infuziju, navedeno je u saopštenju.

- Zahvaljujem se doktorki Gorani Kuki Epstin, koja, iako živi daleko, nikad ne zaboravlja svoju zemlju. Nadam se da će ova oprema unaprediti rad Instituta i poboljšati negu majki i njihovih beba, istakla je princeza Katarina.

Prof. Vladimir Đukić, direktor Kliničko-bolničkog centra "Dr Dragiša Mišović" i dr Slađana Mihajlović, upravnica Porodilišta u ime osoblja Instituta zahvalili su na donaciji.

Dr Gorana Kuka Epstin je rođena u Beogradu a, po diplomiranju, obavezni lekarski staž je obavila u KCB "Dragiša Mišović", gde je specijalizirala plastičnu i rekonstruktivnu hirurgiju.

"KO NE UKLJUČI RADIO BIĆE KAŽNJEN" Opomena radnicima obezbeđenja u pirotskoj bolnici hit na internetu, a ovo je objašnjenje

Opomena radnicima obezbeđenja Opšte bolnice u Pirotu da će biti kažnjeni ako preko razglasa ne puštaju "Radio S", danas je jedna od najdeljenijih postova na društvenim mrežama.

"Službenici koji rade u dnevnoj smeni obavezni su da u 9 časova uključe razglas sa koga se emituje muzika 'Radija S'. Ista se isključuje u 19 pri završetku smene. U slučaju da se ova radna obaveza ne ispuni, smatraće se težom povredom radne obaveze i biće sankcionisana od strane direktora", navodi se u opomeni koju je juče potpisao Nenad Krstić, šef obezbeđenja.

To je izazvalo buru komentara i razne polemike na društvenim mrežama, ali se ujedno poteglo pitanje čemu favorizacija radija čija se vlasnička struktura povezuje sa funkcionerima Socijalističke partije Srbije.

Sudeći po pismenoj opomeni koja se našla na zidovima Opšte bolnice u Pirotu, pacijenti i zaposleni u bolnici, hteli to ili ne, svakao su u obavezi su da tokom dana slušaju isključivo program koji emituje "Radio S".

"Spelt nesretnih okolnosti"

Direktor Bolnice Goran Petrović kaže da se ime ove radio-stanica našlo na opomeni spletom "nesretnih okolnosti" i da ideja nije bila da se favorizuje bilo koji medij ove vrste.

- Sve je napisano malo nespretno i nesvesno, i zbog toga je tako i protumačeno. Konkretno nije bila namera da se pomene bilo koja radio stanica, već da se naglasi da je potrebno puštati laganiju domaću muziku, koja će doprineti poboljšanju atmosfere u bolnici - navodi direktor Petrović.

Prema rečima direktora, opomenu je napisao šef obezbeđenja Nenad Krstić, između ostalog potpisan na opomeni, u konsultaciji sa njim, zbog "opstrukcije pojedinih radnika obezbeđenja koji su puštali neprikladnu muziku ili preglasnu, radio stanice koje su krčale ili su, pak izbegavali da puštaju muziku preko razglasa".

- U našoj bolnici postoji praksa od 2013. godine da se na razglasu čuje tiha i lagana domaća muzika, ne narodna jer ovo nije narodno veselje, ali ni strana jer naši ljudi većinom ne razumeju strani jezik. Zbog toga što su neki radnici minirali takvu praksu, šef obezbeđenja je pre tri dana napisao prvu opomenu u kojoj su zamoljeni na izvršavanje obaveze, a zatim je juče usledila i ova opomena koja se nalazi na društvenim mrežama - objašnjava direktor.

Spekulacije o namernoj favorizaciji radio stanice sa nacionalnom frekvencijom, koji je blizak SPS-u, direktor Opšte bolnice izričito negira.

- Niti ja znam, verujte mi, ko je vlasnik "Radio S", niti šef obezbeđenja zna o kome se radi. To nije bila naša namera, jednostavno, kažem, greška je samo u tome što smo imenovali bilo koju stanicu i zbog čega je došlo do pogrešnog tumačenja - ističe Petrović.

Tokom šest godina koliko se primenjuje ovakav tip bolničke atmosfere Petrović kaže da nije bilo primedbi ni od strane pacijenata, niti zaposlenih, naprotiv.

- Ljudi se nisu bunili niti je bilo nekih negativnih konotacija, već kažu da im je to pomoglo da se opuste, ali i da im brže prođe vreme dok čekaju. Muzika je redovno puštana, osim u slučaju kada razglas nije bio u funkciji. Mi smo imali dobru volju i zaista mi je krivo što je došlo do nerazumevanja zbog nesmotrenosti - ispričao je direktor bolnice za "Blic".